Oftalmologie 6-09 14.12.2009 15:37 Str. 250
proLékaře.cz | 12.12.2026

OSOBNÍ ZPRÁVY

ZEMŘEL PRIM. MUDr. JAROSLAV MEISELS

V noci z 20. na 21. září 2009 po dlouhé vážné nemoci zemřel primář očního oddělení Slezské nemocnice v Opavě MUDr. Jaroslav Meisels.

Pan primář Meisels působil téměř celý svůj profesní život na očním oddělení v Opavě. Nastoupil zde v r. 1973 po absolvování LF UP v Olomouci a od r. 1982 vedl oddělení jako primář. Má významný podíl na rozvoji oftalmologie v opavském okrese, podílel se na dvou kompletních rekonstrukcích očního oddělení a úspěšně jej vedl až do roku 2007, kdy pro vážnou chorobu pracovní činnost ukončil.

Měl hluboké znalosti ve všech oblastech našeho oboru, velmi se zajímal o implantologii, strabologii, v posledních letech mu byla velkým koníčkem kontaktologie. Vychoval řadu mladých kolegů, kterým předával své odborné zkušenosti a znalosti, nikdy neváhal věnovat jim kus svého osobního volného času.

Během své profesní dráhy ošetřil tisíce pacientů, z nichž mnozí se za ním stále rádi vraceli. Cenili si jej nejen pro vysoké odborné znalosti, ale i laskavost a vstřícnost, kterou jim vždy projevoval.

Rád relaxoval při hudbě. Již jako chlapec začal vystupovat jako houslista s cimbálovou muzikou v rodném Krnově, po přestěhování do Opavy pak více než dvě desítky let rozdával radost z hudby sobě i druhým s cimbálovou muzikou Výhonek.

Znali jsme jej jako člověka rozvážného, vysoce lidského, s laskavým smyslem pro humor. Nikdy mu nebylo zatěžko příteli či kolegovi pomoci ať radou nebo činem.

Vzpomínka na pana primáře Jaroslava Meiselse zůstane navždy vyryta v našich myslích.
Čest jeho památce.

MUDr. Zdeňka Wandrolová
oční oddělení Slezské nemocnice v Opavě

ŽIVOTNÉ JUBILEUM PROF. MUDr. MILANA IZÁKA, CSc., FEBO

Prof. MUDr. Milan Izák, CSc., FEBO, oslávil 26. septembra 2009 významné životné jubileum – 70. narodeniny.

Oftalmológii sa upísal v roku 1962, keď po promócii na LFU J. E. Purkyně v Brne a po absolvovaní základnej vojenskej služby nastúpil pracovať na Očné oddelenie v Banskej Bystrici k primárovi MUDr. Jaroslavovi Kolačnému, ktorý nadchol mladého lekára svojou láskou k oftalmológii. V roku 1977 38-ročný MUDr. Milan Izák preberá od svojho učiteľa štafetu primára Očného oddelenia v Banskej. Nariaďuje operovať všetky operácie pod operačným mikroskopom a tak stáva sa jedným z priekopníkov mikrochirurgie oka v Československu.

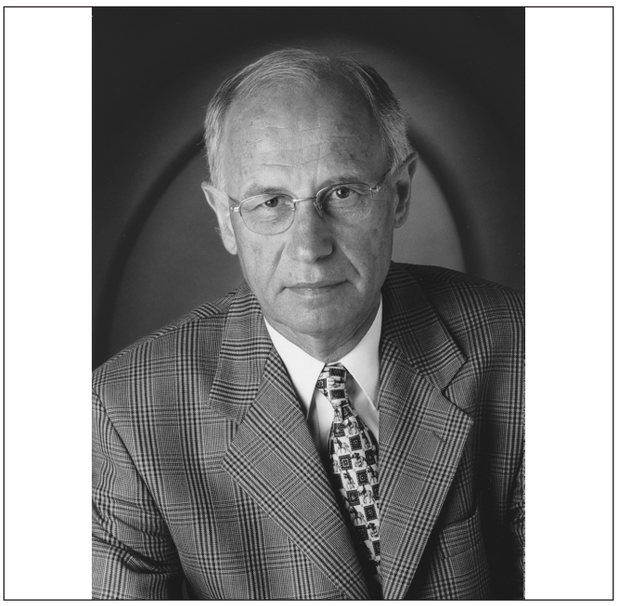
Z okresného oddelenia vybudoval vyhľadávané špičkové oftalmologické pracovisko, za čo mu bol v roku 1991 MZ SR priznaný štatút kliniky a vtedy doc. MUDr. Milan Izák, CSc., sa stáva jej prvým prednostom.

Najväčšou celoživotnou láskou pána profesora Izáka sa stala chirurgia katarakty.

V 80. rokoch ho nadchla myšlienka profesora Harolda Ridleyho- implantovať umelé vnútroočné šošovky po operácii katarakty. Od tejto myšlienky ho neodradili ani zlé skúsenosti profesora Vanýska. Po dokonalej príprave u prof. Fjodorova v Moskve, prof. Binkhorsta v Terneuzene a prof. Worsta v Groningene urobil 6. 12. 1979 na Slovensku prvú implantáciu umelej VOŠ po extrakcii katarakty, čo predstavovalo zásadný prevrat a pokrok v chirurgii katarakty na Slovensku i v Československu. V rámci zdokonaľovania techník chirurgie katarakty po príprave u prof. Kelmana v USA v roku 1988 zaviedol na Slovensku principiálne nový spôsob operácie katarakty – fakoemulzifikáciu.

Okrem prínosu v chirurgii katarakty, prof. MUDr. Milan Izák, CSc., FEBO, zaviedol na Slovensku do rutinnej praxe celý rad nových operácií:

v roku 1980 zadnú skléroplastiku, v roku 1981 blokovú excíziu MMCH,

v roku 1982 pars plana vitrektómiu, v roku 1983 urobil po ťažkom poleptaní rohovky jej prvú náhradu keratoprotézou. V roku 1993 začal na Slovensku implantovať refrakčné myopické a hypermetropické iris claw artisan vnútroočné šošovky.

V oblasti glaukómu zavádza skleroangulorekonštrukciu, hlbokú sklerektómiu, neperforujúcu hlbokú sklerektómiu, viskokanalikulostómiu, implantáciu drenážnych implantátov.

Pri implantácii miniteleskopických umelých vnútroočných šošoviek natrafil na odporcov, ale čas ukázal, že to bola geniálna myšlienka, v súčasnosti táto metóda zažíva vo svete renesanciu.

V roku 1993 začal s implantáciou aniridickej umelej vnútroočnej šošovky.

V roku 2003 bol za filmové spracovanie chirurgického riešenia katarakty po explantácii refrakčnej umelej vnútroočnej šošovky na ASCRS v San Francisku odmenený Oskarom.

Oftalmologie 6-09 14.12.2009 15:37 Str. 251
proLékaře.cz | 12.12.2026

Cenu za najlepší videofilm San Francisco 2003 mu odovzdal prof. Olson.

Pán profesor Izák neostal nič dlžný ani mestu Banská Bystrica a Slovensku. V roku 1998 bol ocenený cenou primátora mesta Banská Bystrica. Okrem ocenenia Osobnosť mesta Banská Bystrica v roku 2004, v tom istom roku dostal od prezidenta SR Rudolfa Schustra štátne vyznamenanie Kríž prezidenta SR II. stupňa za prínos v oblasti medicíny v odbore ofalmológia.

Vážený pán profesor, prajeme Ti veľa pevného zdravia do ďalších rokov života a veľa tvorivých síl.

Za Tvojich žiakov

Mária Molnárová

RECENZE

Prof. MUDr. Anton Gerinec, CSc.: História oftalmológie

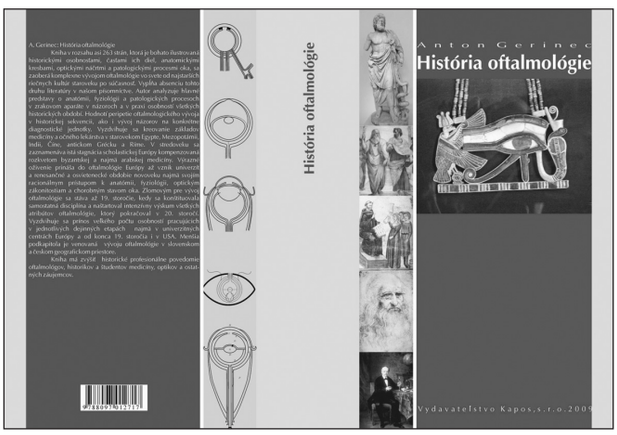
Vydavatelství KAPOS, s. r. o. v Bratislavě, 2009. Obsah: 267 stránek, 195 černobílých grafických listů a 400 barevných obrázků, které společně znázorňují obličeje historických významných osobností medicíny, především oftalmologů. Součástí obrazové dokumentace jsou dále schémata očí či jejich chorob určené dobou vzniku či historické lékařské přístroje a mapy významných očních center v jednotlivých historických epochách.

Dostává se nám do rukou populárně vědecká publikace na téma historického vývoje očního lékařství. Kniha je rozdělena do dvou zásadních kapitol, které jsou řazené chronologicky a přehledně v jednotlivých subkapitolách.

První kapitola se zabývá pohledem na oční choroby a oftalmologii od doby dávno minulé až po současnost. V období starověku hovoří o babylonské, egyptské, židovské, indické a čínské kultuře a medicíně. Horovo oko (Egypt) se stálo nositelem léčivé síly a symbolem lékařského stavu. Rozbor antické epochy zahrnuje období více jak 1000 let, prakticky rozdělené narozením Krista a autor poukazuje na význam antiky i pro současné lékařství, neboť je spojena s myšlenkami a poznatky např. Hyppokrata, Celsa a Galena. Období středověku rozdělovalo medicínu na západní pod vlivem křesťanství, které ji ochuzovalo a východní, které ji rozvíjelo, a to včetně oftalmologie. V knize jsou uvedeny např. osobnosti jako byl Abu Ruh či Avicenna. Ucelený přehled období renesance, reformace a osvícení uvádí desítky vědců své doby, kteří se významně přičinili o rozkvět a začátek moderního chápání problematiky očníholékařství i dalších sdružených oborů medicíny. V romantické a pozitivistické době 19. století kniha přináší poznatky o rozvoji styčných oborů nutných k vědeckému chápaní problematiky vidění a očních chorob, možnosti konzervativního i chirurgického léčení spojených s vývojem řady přístrojů. Není opomenut význam Jana Evangelisty Purkyně.v problematice fyziologie zraku. V rozboru rozvoje oftalmologie v 20. století je poukázáno na význam vědeckého výzkumu na oftalmologii, který byl oceněn i řadou Nobelových cen. V závěru této kapitoly je uveden rozvoj oftalmologie a významné lékařské osobností v rakousko-uherském a československém prostoru.

Druhá kapitola se zabývá vývojem poznatků o základních očních diagnostických jednotkách. Ve struktuře jednotlivých kapitol je použito chronologické řazení po jednotlivých časových obdobích obdobně jako v prvé části. Přehled očních onemocnění začíná chorobami víček a slzných cest. Kapitola pokračuje zánětlivými onemocněními předního segmentu oka, strabismem a chorobami očnice. Významnou část tvoří rozbor názorů na poruchy refrakce oka a vývojem jejich korekce, je zde připomenuta významná práce akademika Wichterleho ve vývoji měkké kontaktní čočky. V subkapitolách o chorobách rohovky, glaukomu, kataraktě a onemocnění sítnice je především zdůrazněn technický a vědecký rozvoj ovlivňující možnosti operativy od 19 století až po současnost.

Důležitou součásti knihy jsou přílohy. Slovník medicínských pojmů umožňuje čtenáři bez lékařské erudice se orientovat v odborných výrazech. Uveden je také seznam osobností světové medicíny a oftalmologie, včetně hlavních objevitelů nových poznatků a vynálezců očních přístrojů, ale i seznam dů-

ležitých medicínských publikací od starověku po současnost a chronologický přehled o jednotlivých lékařských centrech.

Závěrem se musím poklonit před pracovitostí pana profesora Gerince, který po dvou odborných monografiích: Glaukómy u dětí (2002) a Detská oftalmológia (2005), později nejprve zpracoval problematiku vývoje zrakového orgánu: Fylogeneze oka a zraku (2007). Nyní překládá ucelený dokument o historii oboru, kterému se věnujeme. Odborná i neodborná veřejnost získává všeobecný přehled a zájemci v něm najdou hlubší znalostí dějin medicíny. Přečtení této knihy získáme pohled na nasazení, nadšení, překonávání překážek až sebeobětování našich předchůdců při rozvíjení oftalmologie ve prospěch nemocných pacientů. Mohlo by to přimět k zamyšlení a lepšímu pochopení problémů pacientů a k větší skromnosti v přístupu ke své odborné práci očního lékaře, a to v době, kdy začíná obor oftalmologie ovlivňovat její komercionalizace.

MUDr. Jan Krásný